

Rada ERÚ

Energetický regulační úřad
Masarykovo nám. 5, 586 01 Jihlava

Č. j.: 02463-47/2020-ERU

V Jihlavě dne 1. září 2021

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti **TIPA, spol. s r.o.**, se sídlem Sadová 2749/42, 746 01 Opava, IČ: 428 64 208 (dále též „navrhovatel“), zastoupené Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, advokátem ve společnosti Advokátní kancelář KF Legal, s.r.o., se sídlem Opletalova 1015/55, 110 00 Praha 1 - Nové Město, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02463-35/2020-ERU ze dne 20. listopadu 2020 (sp. zn. OSS-02463/2020-ERU), kterým Energetický regulační úřad ve sporném řízení podle § 17 odst. 7 písm. d) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 52 odst. 2 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích energie“), zamítl návrh navrhovatele ve sporu se společností **OTE, a.s.**, se sídlem Sokolovská 192/79, 186 00 Praha 8, IČ: 264 63 318 (dále též „odpůrce“ nebo „operátor trhu“), ohledně určení data uvedení výroby elektřiny do provozu a uhrazení peněžitě částky, Rada Energetického regulačního úřadu (dále též „Rada“), jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu podle § 17b odst. 10 písm. b) energetického zákona rozhodla v souladu s § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání věci v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

Rozklad společnosti TIPA, spol. s r.o., se sídlem Sadová 2749/42, 746 01 Opava, IČ: 428 64 208, proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02463-35/2020-ERU ze dne 20. listopadu 2020 (sp. zn. OSS-02463/2020-ERU) se zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Odůvodnění:

I. Správní řízení na prvním stupni

Dne 5. března 2020 Energetický regulační úřad obdržel od navrhovatele návrh na zahájení sporného řízení s odpůrcem týkající se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, resp. určení data uvedení výroby elektřiny do provozu a zaplacení peněžitě

částky ve výši 707 948,73 Kč (následně modifikované podáním ze dne 15. června 2020 na částku ve výši 718 120,73 Kč) s příslušenstvím.

V rámci vyličení skutkových okolností případu navrhovatel zejména uvedl, že je ode dne 28. prosince 2009 držitelem licence na výrobu elektřiny č. 110911339, na jejímž základě provozuje fotovoltaickou elektrárnu na adrese Polomská 9005, 747 06 Opava, umístěnou na objektu haly stojící na pozemku parc. č. 105/2-3, k. ú. Podvihov. Navrhovatel upřesnil, že návrh na zahájení řízení se týká pouze provozovny ev. č. 1, tedy zdroje o instalovaném výkonu 33 kW s identifikačním číslem ID 009156Z11. Dále rozvedl, že dne 2. prosince 2009 bylo provedeno nastavení a odzkoušení ochrany výroby elektřiny a následujícího dne byla vyhotovena revizní zpráva o revizi elektrického zařízení, potvrzující jednak schopnost jeho bezpečného provozu, jednak umožňující zkušební provoz do konce roku 2009. Dne 3. prosince 2009 proběhla též funkční zkouška výroby elektřiny, která byla spojena s dodávkou elektřiny do distribuční soustavy, to vše s vědomím jejího provozovatele (společnosti ČEZ Distribuce, a.s.), avšak bez vyhotovení protokolu o prvním paralelním připojení, neboť ten se v rozhodné době nevystavoval. Dne 3. prosince 2009 tak dle názoru navrhovatele došlo k prvnímu paralelnímu připojení výroby k distribuční soustavě, resp. k první legální dodávce elektřiny do distribuční soustavy. Následně dne 22. ledna 2010 byl společností ČEZ Distribuce, a.s., instalován elektroměr pro měření vyrobené elektřiny do sítě provozovatele distribuční soustavy a byla také uzavřena smlouva o podpoře výroby elektřiny č. 2289480/0051/OZE/10 mezi navrhovatelem a společností ČEZ Distribuce, a.s.

Navrhovatel dále uvedl, že v současnosti ve vztahu k vyrobené elektřině pobírá podporu formou zeleného bonusu ve výši stanovené pro zdroje uvedené do provozu v roce 2010. Změnu výše pobírané podpory vyvolala kontrola Státní energetické inspekce zakončená rozhodnutím č. 802019116 o uložení pokuty, ze kterého vyplývá závěr, že navrhovatel pobíral ve vztahu k předmětné výrobně podporu v rozporu s cenovými předpisy, když mu měla náležet podpora určená pro zdroje uvedené do provozu v roce 2010, neboť k instalaci měřicího zařízení došlo teprve dne 22. ledna 2010. V reakci na toto rozhodnutí odpůrce vystavil ve vztahu k období od ledna 2013 do ledna 2017 opravné doklady o výplatě podpory ve výši odpovídající zdrojům uvedeným do provozu v roce 2010 a provedl zápočet domnělého nároku na vrácení části vyplacené podpory. Odpůrce tedy navrhovateli vyplácí za vyrobenou elektřinu podporu v nižší výši, než mu skutečně náleží, čímž navrhovateli vznikla pohledávka ve výši 707 948,73 Kč, jež představuje rozdíl mezi částkou v rozhodném období odpůrcem vyplacenou a částkou, na kterou má navrhovatel ve skutečnosti nárok s ohledem na skutečnost, že jeho výroba byla uvedena do provozu již v roce 2009. K odůvodnění svých závěrů navrhovatel odkázal na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 257/2017-82 ze dne 8. března 2018 ve věci výrobce DETOA Albrechtice s.r.o. a dále na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 423/2017-43 ze dne 21. března 2018 a č. j. 10 As 62/2018-135 ze dne 10. ledna 2019.

Odpůrce se k věci vyjádřil dne 18. května 2020 v tom smyslu, že výroba elektřiny navrhovatele byla uvedena do provozu v roce 2010, což odpovídá údajům v systému operátora trhu, a nikoli v roce 2009, jak tvrdí navrhovatel. Odkázal přitom na rozhodnutí Státní energetické inspekce, jímž byla navrhovateli uložena pokuta za to, že ve vztahu k předmětné výrobně čerpal vyšší podporu, než mu ve skutečnosti náležela. Podotkl také, že argumentace navrhovatele s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci DETOA

Albrechtice s.r.o. je k dané věci nepřiléhavá, a to jak z hlediska formálního, tak materiálního. Na rozdíl od prezentovaného případu totiž nebylo rozhodnutí Státní energetické inspekce týkající se výroby navrhovatele zrušeno. I z hlediska materiálního se jednalo o odlišný případ, neboť výrobce DETOA Albrechtice s.r.o. disponoval ke dni prvního paralelního připojení pravomocně udělenou licencí. Provedení zkoušky ještě přede dnem udělení licence podle názoru odpůrce neznamena, že tímto datem započala kontinuální výroba a dodávka elektřiny do distribuční soustavy tak, aby se dalo určit, že ještě v průběhu roku 2009 nastal okamžik, kdy navrhovatel jako držitel pravomocně udělené licence na výrobu elektřiny zároveň dodával elektřinu do distribuční soustavy. Ve vztahu k nárokované peněžní částce odpůrce jednak poukázal na špatně provedený výpočet, jednak z opatrnosti vznesl námitku promlčení podstatné části nároku navrhovatele. Odpůrce uzavřel, že trvá na skutečnosti, že výroba navrhovatele byla uvedena do provozu v roce 2010, a proto navrhl, aby Energetický regulační úřad návrh na zahájení řízení zamítl.

Dne 8. června 2020 obdržel Energetický regulační úřad vyjádření navrhovatele, ve kterém odkázal na přípis společnosti ČEZ Distribuce, a.s., ze dne 25. listopadu 2015, ze kterého podle navrhovatele jednoznačně vyplývá, že k výrobě a dodávce elektřiny z výroby navrhovatele do distribuční soustavy došlo v roce 2009, a to se souhlasem a vědomím provozovatele distribuční soustavy. Navrhovatel dále namítl, že závěry Státní energetické inspekce uvedené v rozhodnutí týkajícím se jeho výroby nemohou s ohledem na aktuální judikaturu Nejvyššího správního soudu i výkladová stanoviska Energetického regulačního úřadu obstát. Dne 16. června 2020 potom bylo Energetickému regulačnímu úřadu doručeno rozšíření návrhu na zahájení řízení, ve kterém navrhovatel opravil vyčíslení peněžitého nároku s tím, že rozšiřuje uplatněný nárok o částku 10 172 Kč, po odpůrci tak požaduje zaplacení částky 718 120,73 Kč s příslušenstvím.

II. Napadené rozhodnutí

Energetický regulační úřad rozhodnutím č. j. 02463-35/2020-ERU ze dne 20. listopadu 2020 návrh navrhovatele ze dne 5. března 2020, modifikovaný návrhem ze dne 15. června 2020 zamítl.

V odůvodnění Energetický regulační úřad konstatoval, že navrhovatel splnil podmínku pravomocně udělené licence v roce 2009, neboť rozhodnutí o udělení licence na výrobu elektřiny č. 110911339 nabylo právní moci dne 29. prosince 2009. K druhé podmínce spočívající v připojení výroby elektřiny k distribuční soustavě a naplnění předpokladu dodávky elektřiny do elektrizační soustavy potom uvedl, že navrhovatel v řízení nepředložil žádný podklad z roku 2009, ze kterého by vyplývalo, že se provádění úkonů ve věci uvedení výroby do provozu a dodávky elektřiny do soustavy dne 3. prosince 2009 uskutečňovalo se souhlasem provozovatele distribuční soustavy. Tato neměřená dodávka elektřiny do distribuční soustavy se navíc dne 3. prosince 2009 nemohla uskutečňovat v souladu s licencí na výrobu elektřiny, neboť rozhodnutí o udělení licence nebylo ke dni 3. prosince 2009 vůbec vydáno. Dále konstatoval, že až ze smlouvy o připojení výroby elektřiny k distribuční soustavě, která byla mezi provozovatelem distribuční soustavy a výrobcem elektřiny (navrhovatelem) uzavřena dne 22. ledna 2010, lze dovodit souhlas provozovatele distribuční soustavy s připojením výroby k distribuční soustavě. Do té doby provozovatel distribuční soustavy žádným způsobem neprojevil souhlas s připojením výroby a neměřenou dodávkou

elektriny do distribuční soustavy, proto nelze uvažovat o souběžném splnění podmínek uvedení výroby elektriny do provozu ve smyslu cenového rozhodnutí č. 8/2008.

Energetický regulační úřad uzavřel, že výroba navrhovatele byla se souhlasem provozovatele distribuční soustavy uvedena do provozu až v roce 2010, kdy byly splněny podmínky pro uvedení výroby elektriny do provozu ve smyslu cenového rozhodnutí č. 4/2009, proto byl návrh na zahájení řízení zamítnut.

III. Rozklad navrhovatele

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. j. 02463-35/2020-ERU ze dne 20. listopadu 2020, které mu bylo doručeno dne 23. listopadu 2020, podal navrhovatel dne 8. prosince 2020 rozklad, který následně doplnil podáním ze dne 27. ledna 2021.

Navrhovatel správnímu orgánu vytýká, že při výkladu bodu (1.10.) cenového rozhodnutí č. 8/2008 nepřihlédl ke stanovisku Energetického regulačního úřadu ze dne 27. října 2010, Výkladovému stanovisku Energetického regulačního úřadu č. 1/2018, ani rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudkům ve věci sp. zn. 4 As 257/2017 a sp. zn. 7 As 423/2017, a proto dospěl k nesprávnému závěru, že navrhovatel nesplnil podmínku „zahájení výroby elektriny a její dodávky do elektrizační soustavy“ dle cenového rozhodnutí č. 8/2008. Navrhovatel namítá, že není významné, v jakém pořadí došlo ke splnění podmínek stanovených v cenovém rozhodnutí (licence + dodávka elektriny do distribuční soustavy), neboť v souladu se stanoviskem ze 27. října 2010 lze za den uvedení výroby do provozu označit pozdější z termínů „účinná“ licence na výrobu elektriny a datum paralelního připojení výroby k distribuční soustavě.

Navrhovatel namítá, že správní orgán nesprávně vyhodnotil smlouvu o připojení jako podmínku pro paralelní připojení výroby k distribuční soustavě, resp. jako podmínku pro legální neměřenou dodávku elektriny do distribuční soustavy v rámci funkční zkoušky výroby při odzkoušení ochrany se souhlasem provozovatele distribuční soustavy. K prvnímu paralelnímu připojení v rámci odzkoušení výroby mohlo dojít ještě před uzavřením smlouvy o připojení. Navrhovatel správnímu orgánu také vytýká, že při hodnocení důkazů porušil zásadu volného hodnocení důkazů, když závěr o neprokázání dodávky elektriny do distribuční soustavy v roce 2009 se souhlasem provozovatele distribuční soustavy odůvodnil tím, že navrhovatel nepředložil žádný podklad z roku 2009. Jestliže společnost ČEZ Distribuce, a.s., předložila správnímu orgánu na jeho žádost vyjádření, jehož obsah má být údajně v rozporu s vyjádřením téhož subjektu vyžádaným navrhovatelem, měl správní orgán provozovatele distribuční soustavy vyzvat, aby tyto údajné rozpory odstranil, případně vysvětlil.

Napadené rozhodnutí považuje navrhovatel za vnitřně rozporné a nepřezkoumatelné, když správní orgán na jedné straně poukazuje na rozpor neměřené dodávky elektriny s právními předpisy, na druhé straně ale připouští srozumění provozovatele distribuční soustavy s touto dodávkou při funkční zkoušce výroby, což samo o sobě protiprávnost vylučuje. Nepřezkoumatelnost dále navrhovatel spatřuje i v postupu správního orgánu, kdy správní orgán sice připouští, že stanovisko Energetického regulačního úřadu ze dne 27. října 2010 představuje formu autentického výkladu, avšak přistupuje k němu tak, jako by vůbec neexistovalo, přestože obsah tohoto stanoviska představuje zásadní vodítko pro výklad bodu (1.10.) cenového rozhodnutí č. 8/2008.

Z těchto důvodů navrhovatel navrhl, aby Rada napadené rozhodnutí změnila tak, že se návrhu v plném rozsahu vyhovuje a přiznala navrhovateli náhradu nákladů řízení, popřípadě, aby napadené rozhodnutí zrušila a věc vrátila k novému projednání.

Energetický regulační úřad dne 9. prosince 2020 vyrozuměl o podaném rozkladu odpůrce, který k námitkám navrhovatele uvedl, že trvá na skutečnosti, že veškeré podklady svědčí o tom, že výrobní navrhovatele nebyla uvedena do provozu v roce 2009 v souladu s tehdy platným cenovým rozhodnutím. Odkázal také na závěry rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu č. j. 03274-64/2018-ERU ze dne 21. dubna 2020 a navrhl, aby Rada rozklad navrhovatele zamítla v celém rozsahu.

V doplnění rozkladu ze dne 26. ledna 2021 navrhovatel uvedl, že Energetickému regulačnímu úřadu předkládá stanovisko společnosti ČEZ Distribuce, a.s., které si vyžádal za účelem odstranění možných nejasností a rozporů, které v dřívějších vyjádřeních této společnosti spatřuje správní orgán. Toto stanovisko podle navrhovatele potvrzuje, že k legální neměřené dodávce elektřiny z výrobní navrhovatele do distribuční soustavy došlo se souhlasem provozovatele distribuční soustavy již v roce 2009.

O doplnění rozkladu byl vyrozuměn odpůrce, který ve vyjádření ze dne 14. června 2021 uvedl, že doplněné vyjádření navrhovatele nepřináší žádné nové rozhodné skutečnosti, pro které by mohlo být návrhu navrhovatele vyhověno. Podle názoru odpůrce je nezbytné, aby provedení dodávky do distribuční soustavy bylo v souladu s účelem a smyslem zákona o podporovaných zdrojích energie, tedy aby vyráběná elektřina byla spotřebována účelně v souladu s účelem a smyslem zákona, přičemž provedení zkoušek z důvodu zjištění provozuschopnosti elektrárny nelze za takovou výrobu považovat. Poukázal také na rozhodnutí Státní energetické inspekce, ze kterého vyplývá, že předmětná výrobní byla uvedena do provozu v roce 2010 a nikoliv v roce 2009, jak tvrdí navrhovatel.

IV. Řízení o rozkladu

Rozklad navrhovatele byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu Rada po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu a s přihlédnutím k návrhu rozkladové komise rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 věty první správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Podle § 141 odst. 9 správního řádu ve sporném řízení odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí Rada konstatuje, že toto rozhodnutí vychází z dostatečně zjištěného skutkového stavu a je také založeno na správném právním posouzení věci.

Předmětem sporu je otázka, zda byla výrobní navrhovatele uvedena do provozu v roce 2009 (jak tvrdí navrhovatel) nebo až v roce 2010 (jak tvrdí odpůrce), přičemž od tohoto posouzení se odvíjí výše podpory výroby elektřiny. V daném případě je nutné vycházet z právní úpravy platné a účinné v době, kdy měla být výrobní navrhovatele uvedena do provozu, tedy ze zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 19. května 2010. Samotná výše podpory

a problematika uvedení výroby elektřiny do provozu však nebyla řešena explicitně v tomto zákoně, resp. byla řešena pouze obecně s ohledem na to, co je předmětem poskytování podpory. Relevantním předpisem bylo cenové rozhodnutí Energetického regulačního úřadu, pro rok 2009 to bylo cenové rozhodnutí č. 8/2008, které stanovilo věcné podmínky pro uplatnění konkrétní regulované ceny (podpory). Věcné podmínky byly stanoveny právě pro uvedení výroby do provozu, od rozhodného data se pak odvíjela výše podpory.

Bod (1.10.) uvedeného cenového rozhodnutí č. 8/2008 stanoví, že u nově zřizované výroby elektřiny nebo zdroje se uvedením do provozu rozumí den, kdy výrobce začal v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy při uplatnění podpory formou výkupních cen nebo začal vyrábět elektřinu při uplatnění podpory formou zelených bonusů. Z uvedeného vyplývá, že aby bylo možné považovat výrobu elektřiny za uvedenou do provozu v roce 2009 a dojít k závěru o vzniku nároku na podporu ve formě výkupních cen pro zdroje uvedené do provozu v roce 2009, bylo nutné kumulativně splnit dvě podmínky. První podmínkou bylo nabytí právní moci licence na výrobu elektřiny a vznik oprávnění k výkonu licencované činnosti, druhou potom výroba a dodávka elektřiny do elektrizační soustavy v souladu s oprávněním k výkonu licencované činnosti. Navrhovatel získal licenci na výrobu elektřiny č. 110911339 ještě v roce 2009, když rozhodnutí č. j. 08566-6/2009-ERU ze dne 9. prosince 2009 o udělení licence nabylo právní moci dne 29. prosince 2009 (nikoli 28. prosince 2009, jak uvedl navrhovatel v návrhu na zahájení řízení). Nicméně o splnění podmínky v podobě licence na výrobu elektřiny ještě v roce 2009 není pochyb.

Spornou je však mezi účastníky řízení otázka připojení výroby k distribuční soustavě a s tím související požadavek na výrobu, a především dodávku elektřiny do elektrizační soustavy. Na tomto místě je nutné uvést, že proces připojování výroben byl v roce 2009 mnohem méně formalizovaný (jak z hlediska podzákoných právních předpisů, tak pravidel provozování distribuční soustavy) než v roce 2010 a letech následujících. V roce 2009 se nevyhotovoval protokol o prvním paralelním připojení, ze kterého by jednoznačně vyplývalo, k jakému okamžiku byla výroba připojena k distribuční soustavě a že se tak dělo za součinnosti provozovatele distribuční soustavy. Z výše uvedených důvodů je tedy nutné připojení výroby prokázat jiným způsobem. Z podkladů doložených navrhovatelem vyplývá, že dne 2. prosince 2009 bylo provedeno nastavení a odzkoušení ochrany výroby elektřiny a dne 3. prosince 2009 byla vyhotovena výchozí zpráva o revizi elektrického zařízení.

Správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí uvedl, že nezpochybňuje, že pro účely vypracování revizní zprávy došlo na začátku prosince 2009 k neměřené dodávce elektřiny do distribuční soustavy, avšak dospěl k závěru, že navrhovatel v řízení nepředložil žádný doklad z roku 2009, ze kterého by vyplývalo, že by se úkony ve věci uvedení výroby do provozu a dodávky elektřiny do elektrizační soustavy uskutečnily se souhlasem provozovatele distribuční soustavy. Podle názoru Rady však není nutné trvat na předložení dokladu obsahujícího souhlas provozovatele distribuční soustavy z roku 2009, k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.

Správní orgán prvního stupně v napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že i v případě, že by dne 3. prosince 2009 došlo k neměřené dodávce do distribuční soustavy se souhlasem provozovatele distribuční soustavy, nemohla by se tato uskutečňovat v souladu s licenci

na výrobu elektřiny, neboť rozhodnutí o udělení licence ke dni 3. prosince 2009 ještě nebylo vydáno (shodně argumentoval i odpůrce). Jinak řečeno správní orgán prvního stupně dovedl, že aby bylo možné výrobu považovat za uvedenou do provozu v roce 2009, musel být výrobce nejprve držitelem licence na výrobu elektřiny a následně mohl realizovat dodávku elektřiny (obě tyto podmínky musely být splněny v roce 2009), přičemž odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudku ze dne 8. března 2018, č. j. 4 As 257/2017-82 ve věci výrobce DETOA Albrechtice s.r.o. Uvedený rozsudek je založen na závěru, že první paralelní připojení nepředstavuje neoprávněnou dodávku elektřiny do elektrizační soustavy, přičemž řešil případ, kdy k prvnímu paralelnímu připojení došlo po právní moci udělení licence na výrobu elektřiny. Soud zároveň odkázal na stanovisko Energetického regulačního úřadu ze dne 27. října 2010 (jakožto formu autentického výkladu), podle něhož *„za den uvedení výroby do provozu, pro účely stanovení rozhodného dne pro přiznání podpory (povinný výkup nebo zelený bonus) v souladu s odstavcem 1.9. cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2009, lze označit pozdější z termínů ‚účinná‘ licence na výrobu elektřiny a datum paralelního připojení výroby k distribuční soustavě, které se dokumentuje vystavením Protokolu o splnění technických podmínek pro uvedení výroby do provozu s distribuční soustavou PDS.“*. K tomu soud doplnil, že podmínka vyrábět a dodávat elektřinu ve smyslu bodu 1.9 cenového rozhodnutí č. 4/2009 by tedy byla splněna již realizací prvního paralelního připojení poté, co provozovatel výroby získal příslušnou licenci pro výrobu elektrické energie.

K tomu je třeba předeslat, že toto stanovisko nemohlo založit legitimní očekávání výrobce, neboť v době, kdy měla být výroba navrhovatele uvedena do provozu (v roce 2009), ještě nebylo vydáno, zároveň, jak bylo výše uvedeno, se případ odlišuje v tom, že v roce 2009 neprobíhalo tzv. první paralelní připojení, ale postup připojování výroby byl mnohem méně formalizován.

Ve stanovisku ze dne 27. října 2010 Energetický regulační úřad uvedl, že za den uvedení výroby do provozu pro účely stanovení rozhodného dne pro přiznání podpory v souladu s odstavcem (1.9.) cenového rozhodnutí Energetického regulačního úřadu č. 4/2009 lze označit pozdější z termínů udělení licence na výrobu elektřiny a data paralelního připojení výroby k distribuční soustavě. Spor spočívá právě v otázce, zda jde o termín pozdější, anebo je pravomocné udělení licence podmínkou takového závěru.

Budeme-li vycházet ze znění příslušného cenového rozhodnutí č. 8/2008, podle jeho bodu (1.10.) se uvedením do provozu rozumí den, kdy výrobce začal v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti vyrábět a dodávat elektřinu do elektrizační soustavy při uplatnění podpory formou výkupních cen nebo začal vyrábět elektřinu při uplatnění podpory formou zelených bonusů. Použití slov *„v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti začal vyrábět“* není možno interpretovat jinak, než jako situaci, kdy je licence na výrobu elektřiny při uskutečňování výroby elektřiny podmínkou pro uvedení výroby do provozu, tj. uskutečňování výroby elektřiny se stane právně relevantní až se vznikem veřejného subjektivního práva na výkon licencované činnosti. Odlišovat je třeba dvě roviny problému, čistě veřejnoprávní rovinu udělení licence a vzniku nároku na veřejnou podporu, a dále rovinu vztahu mezi výrobcem a provozovatelem distribuční soustavy ohledně připojení výroby a legálnosti dodávky elektřiny do distribuční soustavy. Výše uvedený výklad i rozsudek č. j. 4 As 257/2017-82

dochází k závěru, že v případě prvního paralelního připojení se jedná o dodávku elektřiny do soustavy, a to dodávku legální, tj. o splnění jedné z podmínek vzniku nároku na podporu.

Uvedený závěr je také v souladu s výkladovým stanoviskem Energetického regulačního úřadu č. 1/2018: „Při výkladu pojmu „*vedení do provozu*“ je nutno přihlížet ke smyslu tohoto pojmu, jenž spočíval v potřebě fixovat časový okamžik, kdy je výrobná dokončena a může vyrábět elektřinu v rozsahu, pro nějž byla udělena licence. V průběhu roku 2010 byl v Pravidlech provozování distribuční soustavy (dále jen „PPDS“) mj. nově popsán (příloha č. 4 PPDS) proces prvního paralelního připojení (dále jen „PPP“). Tato pravidla pak byla schválena ERÚ (k čemuž došlo 21.10.2010). V rámci zkoušek ochrany výroby, jako povinné součásti PPP, nutně muselo dojít k uskutečnění výroby elektřiny a její dodávky do soustavy, neboť bez toho by proces PPP nemohl být po technické stránce úspěšně dokončen. Tato dodávka elektřiny mohla být z povahy věci neměřená (v případě, kdy nebylo osazeno měřením), nebyla však dodávkou nedovolenou (neoprávněnou dodávkou), neboť byla uskutečněna se souhlasem PDS a v souladu s PPDS.“. Přestože se uvedené stanovisko týká cenového rozhodnutí č. 4/2009 (a procesu prvního paralelního připojení, ke kterému ještě v roce 2009 nedocházelo), je podle názoru Rady nutné jej aplikovat v přiměřené míře i na právní úpravu předchozí, neboť textace bodu (1.9.) cenového rozhodnutí č. 4/2009 a bodu (1.10.) cenového rozhodnutí č. 8/2008 byla stejná.

Druhou související otázkou je vztah licence a uskutečnění výroby elektřiny. Nutno konstatovat, že stanoviska Energetického regulačního úřadu do problematiky zcela jasno nevnesla. Již stanovisko (nikoliv výkladové stanovisko) ze dne 27. prosince 2010 neuvádí konkrétní důvody přijetí obsaženého závěru. Samotné výkladové stanovisko č. 1/2018 ve verzi zveřejněné na stránkách Energetického regulačního úřadu uvádí, že „Z výše uvedeného vyplývá, že za den uvedení výroby do provozu, pro účely stanovení rozhodného dne pro přiznání podpory (povinný výkup nebo zelený bonus) v souladu s odstavcem 1.9. cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009, lze označit datum paralelního připojení výroby k distribuční soustavě s účinnou licencí na výrobu elektřiny“. Výkladové stanovisko tedy prezentuje závěr odpovídající gramatickému výkladu cenového rozhodnutí, tj. za den uvedení do provozu se považuje den prvního paralelního připojení, pokud je pravomocně udělena licence. Tato verze však zjevně neodpovídá první verzi stanoviska, která zněla „lze označit pozdější z termínů „účinná“ licence na výrobu elektřiny a datum paralelního připojení výroby k distribuční soustavě“, což dokládá, že o uvedené otázce panovaly vždy nejasnosti.

Nutno však konstatovat, že v podmínkách cenového rozhodnutí č. 4/2009 byl závěr o datu uvedení do provozu podle skutečnosti, která nastala později, buď první paralelní připojení či právní moc licence, logický a oprávněný. Provedením prvního paralelního připojení bylo zajištěno, že výrobná elektřina může být provozována jakožto soustavně připojená do distribuční soustavy a dodávat do ní elektřinu. Bez ohledu na to, že občas nebylo možno bezprostředně nárokovat podporu formou výkupních cen z důvodu nenainstalování elektroměru, v návaznosti na provedení prvního paralelního připojení bylo pravidlem bezprostřední uzavření smlouvy o připojení a smlouvy o dodávce elektřiny. Jinak řečeno, po provedení prvního paralelního připojení nic nebránilo tomu, aby výrobná plnila svůj zákonem předpokládaný účel. Za takové situace mohl být uvedením do provozu pozdější z uvedených termínů, neboť v případě až následného udělení licence byla již výrobná

k soustavě legálně připojena a mohla realizovat výrobu elektřiny a tu dodávat do elektrizační soustavy.

Sluší se přitom zdůraznit, že právě na teleologickém výkladu práva je výše uvedený výklad založen, tj. jde o výklad zohledňující zákonem stanovený účel podpory výroby elektřiny, jímž v případě podpory formou výkupních cen bylo zprovoznění výroby elektřiny schopné zákonem stanovený účel plnit, tj. vyrábět elektřinu a dodávat jí do elektrizační soustavy, bez soukromoprávních i veřejnoprávních omezení. V uvedeném případě vyvolává pochybnost skutečnost, že k uzavření smlouvy o připojení došlo dne 22. ledna 2010, stejně jako k uzavření smlouvy o podpoře výroby elektřiny.

K otázce uvedení do provozu v roce 2010 se však poměrně jednoznačně vyjádřil rovněž Nejvyšší soud v aktuálním rozsudku č. j. 23 Cdo 2670/2019-739 ze dne 29. června 2021, když mj. uvedl: *„Jak požadavek dodávání energie do sítě, tak požadavek, aby se tak dělo na základě licence, je v souladu se zněním a účelem zákona č. 180/2005 Sb. a tvoří s ním logický a přirozeně provázaný celek. (...) Nejvyšší soud přitom v citovaných rozhodnutích vyjádřil požadavek na legálnost dodávek do distribuční sítě, za rozhodný pak ve vztahu k vykládané úpravě označil okamžik, kdy výrobní elektřinu z obnovitelných zdrojů legálně – tedy na základě licence, dodává do distribuční sítě.“*. Nejvyšší soud se následně přímo vyjádřil k situaci výrobce, u něhož dodávka elektřiny byla realizována před právní mocí rozhodnutí o udělení licence: *„Dovolatelka považuje za rozhodnou z hlediska naplnění podmínek bodu 1.9 cenového rozhodnutí ERÚ č. 4/2009 dodávku elektřiny, k níž došlo před udělením licence k výrobě elektřiny. Takovou dodávku ovšem nelze s ohledem na výše uvedené považovat za významnou z hlediska splnění předpokladů uvedení výroby do provozu podle dotčeného cenového rozhodnutí. To zřetelně vyplývá jak ze samotného jazykového vyjádření užitého v předmětném ustanovení, neboť nelze pojmově hovořit o výrobě a dodávkách elektřiny v souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti v době, kdy výrobce elektřiny licencí k její výrobě nedisponoval, tak z účelu zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, kterým je podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů uskutečňovaná legálním způsobem, tedy s dodržáním všech zákonem vyžadovaných pravidel.“*.

Z uvedeného je patrné, že Nejvyšší soud v případě uvedení do provozu v roce 2010 podle cenového rozhodnutí č. 4/2009 i s vypořádáním se s obsahem výkladového stanoviska Energetického regulačního úřadu nedospěl k závěru, že by bylo možné podmínku uvedení do provozu pro účely podpory splnit výrobou elektřiny před právní mocí rozhodnutí o udělení licence na výrobu elektřiny. A contrario bylo nezbytné, aby k výrobě elektřiny, která měla za následek splnění podmínky uvedení do provozu, došlo na základě pravomocné licence.

Odkazuje-li odpůrce na závěry rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu č. j. 03274-64/2018-ERU ze dne 21. dubna 2020 ohledně toho, jakou elektřinu lze považovat za elektřinu spotřebovanou účelně a v souladu se smyslem zákona o podporovaných zdrojích energie, jedná se o nesprávnou interpretaci citovaného rozhodnutí Rady, neboť zde uvedené právní závěry se týkaly zcela odlišného případu. Předmětem posouzení byla skutečnost, zda je možné považovat elektrárnu za uvedenou do ostrovního provozu do 31. prosince 2010 v situaci, kdy měla být vyrobená elektřina použita k vytápění staveništních buněk. Zároveň však i z uvedeného případu plyne, že ve skutkově odlišné situaci ostrovního provozu a nárokování si podpory formou zelených bonusů Energetický regulační úřad též vycházel z účelu zákona o podporovaných zdrojích energie a účelu uvedení výroby do provozu.

Z výše uvedeného Rada dovozuje, že v případě roku 2009 není možno přijmout bez dalšího závěr, že uvedením do provozu je pozdější z termínů, kdy došlo k prvnímu paralelnímu připojení výrobní a udělení licence, a to již proto, že v roce 2009 se o první paralelní připojení nejednalo, především však proto, že tento závěr nebylo možné přijmout ani pro rok 2010 (viz výše citovaný rozsudek Nejvyššího soudu č. j. 23 Cdo 2670/2019-739). Zároveň je třeba konstatovat, že pokud výklad podmínek uvedení do provozu v roce 2010 ze strany soudu i Energetického regulačního úřadu je takový, jak bylo výše uvedeno, je třeba k materiálně shodnému výkladu dospět i ve vztahu k roku 2009, a to s ohledem na totožné znění cenového rozhodnutí. Z tohoto důvodu bylo i v roce 2009 nezbytné, aby pro splnění podmínky uvedení do provozu byla realizována výroba elektřiny až po právní moci rozhodnutí o udělení licence na výrobu elektřiny.

Co se týče skutkového stavu v posuzované věci, rozhodnutí o udělení licence na výrobu elektřiny účastníkovi řízení nabylo právní moci dne 29. prosince 2009. Svůj nárok opírá o skutečnost, že k výrobě elektřiny a její dodávce do distribuční soustavy došlo již v roce 2009, konkrétně dne 3. prosince 2009, kdy proběhla funkční zkouška výrobní elektřiny, která byla spojena s dodávkou elektřiny do distribuční soustavy. Je však zcela zřejmé, že v případě tvrzené výroby elektřiny dne 3. prosince 2009 se nemohlo jednat o první legální neměřenou dodávku do distribuční soustavy, neboť taková výroba elektřiny nebyla realizována v „souladu s rozhodnutím o udělení licence a vzniku oprávnění k výkonu licencované činnosti“, jak požadovalo cenové rozhodnutí č. 8/2008 v bodě (1.10.). Výroba elektřiny dne 3. prosince 2009 měla na základě předložených podkladů a tvrzení účastníka řízení proběhnout jednorázově, nešlo tedy o následnou kontinuální výrobu a dodávky do soustavy, přičemž účastník řízení ani netvrdil, že by dne 29. prosince 2009 či později v roce 2009 elektřinu vyráběl a dodával do soustavy v souladu s rozhodnutím o udělení licence. Teprve až dne 22. ledna 2010 byl instalován elektroměr a byla uzavřena smlouva o připojení výrobní k distribuční soustavě a smlouvy o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, přičemž teprve na základě toho byla zahájena výroba a byly realizovány dodávky do distribuční soustavy v souladu s právem, tj. byl splněn účel zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů, a cenového rozhodnutí č. 8/2008. Tedy byla dokončena elektrárna, která byla z hlediska technického i právního schopna vyrábět elektřinu z obnovitelných zdrojů energie a dodávat ji do distribuční soustavy.

S ohledem na výše uvedené má Rada za to, že výrobní účastníka řízení je nutné považovat za uvedenou do provozu pro účely podpory v roce 2010, nikoli v roce 2009, jak se domáhá svým návrhem, proto bylo nutné jeho návrh zamítnout. Rada se tak ztotožňuje s posouzením věci, jak ho provedl prvostupňový orgán v napadeném rozhodnutí.

Na okraj k pravomocným rozhodnutím Státní energetické inspekce, jimiž bylo rozhodnuto, že se účastník řízení dopustil uplatňováním podpory pro zdroje uvedené do provozu v roce 2009 cenového deliktu, Rada uvádí, že se nejedná o rozhodnutí o předběžné otázce, s ohledem na překonanost některých závěrů Státní energetické inspekce ze strany soudů. Na druhou stranu nelze odhlédnout od toho, že tato rozhodnutí jsou založena nejen na závěru ohledně nutnosti instalace měřicího zařízení a nevyplývá z nich žádná skutečnost svědčící o uvedení do provozu v roce 2009.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 ve spojení s § 141 odst. 9 správního řádu Rada jako nadřízený správní orgán vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a odůvodněno v souladu s požadavky § 68 odst. 3 správního řádu. Na základě zjištěného skutkového stavu věci dospěl prvostupňový správní orgán ke správnému závěru, že navrhovatel podmínky pro uvedení výrobní do provozu v roce 2009 nesplnil, a proto Rada jeho rozklad zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí není podle § 17b odst. 11 energetického zákona přípustný opravný prostředek.

Ing. Stanislav Trávníček, Ph.D.
předseda Rady Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

TIPA, spol. s r.o., prostřednictvím Mgr. et Mgr. Jana Kořána
OTE, a.s.